КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«СУМСЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»

Циклова комісія предметів профільної середньої освіти та освітніх компонентів, що формують загальні компетентності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
____Людмила ЛЯШЕНКО
«01» вересняя 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

на 2026/2027 навчальний рік

Назва дисципліни	**«ІНОЗЕМНА МОВА (за професійним спрямуванням)»**
Галузь знань	**22 Охорона здоров'я**
Спеціальність	**221 Стоматологія**
Освітньо-професійна програма	**Стоматологія ортопедична**
Форма навчання	**денна**
Освітньо-професійний ступінь	**фаховий молодший бакалавр**
Обсяг кредитів ECTS/	**4**
загальна кількість годин	**120**
Розробник(и):	**Алла Попова**

Робочу програму розглянуто та схвалено на
засіданні ЦК ППСО ОКЗК
протокол № 1 від 01.09.2026

Голова ЦК ____Людмила НОСЕНКО

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОІ ДИСЦИЛІНИ
«ІНОЗЕМНА МОВА(за професійним спрямуванням)»
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітньо-професійний ступінь, форма навчання	
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Освітнньо-професійна програма	Стоматологія ортопедична
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Форма навчання:	денна
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Обсяг кредитів ECTS	4
Загальна кіл-ть годин:	*120*
аудиторних	*68*
СРС	*52*
Кількість модулів	
Кількість змістовних модулів *(якщо є)*	
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Найменування показників навчальної дисципліни	
Навч. рік підготовки	2026/2027
Термін вивчення дисципліни	3-З – V та VI семестри

Структура навчальної дисципліни та розподіл годин за семестрами відповідно до робочого навчального плану

Курс	Семестр	Види занять			Семестровий контроль
		Всього	Практичні	Самостійна робота	
III	V	60/2,0	34	26	залік
III	VI	60/2,0	34	26	Дифзалік

ІІ. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: опанування умінь мовлення, на рівні достатньому для здійснення іншомовного спілкування у сферах професійної діяльності в типових ситуаціях в усній і письмовій формах, забезпечення розвитку навичок аналітичного читання, розуміння й використання в професійній діяльності іншомовних джерел з медичної тематики, анотації, тез іноземною мовою тощо.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Іноземна мова(за професійним спрямуванням)» є: набуття навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами; отримання новітньої фахової інформації через іноземні джерела; користування усним монологічним та діалогічним мовленням у межах побутової, суспільно-політичної та фахової тематики; переклад з іноземної мови на рідну текстів медичного характеру; реферування та анотування медичної та загальної літератури рідною та іноземними мовами.

Здобувачі освіти повинні знати і володіти:

— ***лексичною компетенцією*** (професійно-орієнтований лексичний матеріал, який використовується в типових розмовних ситуаціях і професійній діяльності);

— ***фонетичною компетенцією*** (особливості фонетики іноземної мови, інтонація та наголос);

— ***граматичною компетенцією*** (основні граматичні структури мови, необхідні для формування мовної та мовленнєвої компетенції).

Здобувачі освіти повинні вміти:

— здійснювати усно мовленнєве спілкування в типових фахових ситуаціях (у монологічній та діалогічній формах);

— розуміти на слух зміст автентичних текстів, розглядаючи їх як джерело інформації і як засіб оволодіння нею;

— здійснювати ознайомче, наукове чи вивчаюче читання;

— передавати письмово необхідну інформацію, визначати головну думку, рецензувати, анотувати та висловлювати свої пропозиції.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

— важливість застосування ґрунтовних знань з іноземної мови в майбутній медичній практиці;

— характерні особливості перекладу медичної термінології;

— анотації до медичних препаратів;

— особливості редагування медичних текстів і лексико-граматичні трансформації, які доцільно вживати під час перекладу науково-медичного тексту;

— реферування першоджерел, які містять необхідну фахову інформацію.

ІІІ. Компетентності та очікувані результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з освітньо-професійною програмою ««ІНОЗЕМНА МОВА(за професійним спрямуванням)»» дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти наступних компетентностей:

Компетентність	**Знання** **Зн1. Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань**	**Уміння\навички** **Ум1. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання** **Ум2. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних** **Ум3. Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контекст**	**Комунікація** **К1. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання** **К2. Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності**	**Автономія та відповідальність** **АВ1. Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін** **АВ2. Покращення результатів власної діяльності і роботи інших** **АВ3. Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії**
Інтегральна компетентність				
Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі в медичній галузі та передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується певною невизначеністю умов.				
Загальні компетентності				
ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою в межах певного професійного мінімуму.	ЗН 1	Ум1,Ум2, Ум3	К2	АВ1
ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії.	ЗН1	Ум1	К1,К2	АВ2
ЗК 7 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	ЗН1	Ум1,Ум2, Ум3	К1,К2	АВ2
Спеціальні компетентності				

СК 1. Використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та наказів МОЗ України, матеріалів ВООЗ, європейських протоколів	ЗН1	Ум1,Ум2	К1,К2	АВ1, АВ2

Результати навчання.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Іноземна мова (англійська за професійним спрямуванням)», які визначені освітньо-професійною програмою «Стоматологія ортопедична» підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності 221 Стоматологія є:

ПРН 2. Знання з філософії, соціології та медичної соціології, основи права в охороні здоров'я, іноземної мови (за професійним спрямуванням), впливу фізичного виховання на функціональний стан органів і систем організму людини та основ фізичної культури, української мов и (за професійним спрямуванням), історії України, економічної теорії, культурології. Знання та розуміння галузей права (цивільного, адміністративного, господарського, сімейного та карного Конституції України).

ПРН 3. Знання з основ латинської мови та медичної термінології, медичної інформатики, анатомії людини, фізіології, медичної біології, мікробіології, основ профілактичної медицини, основ загальної та медичної психології, охорони праці, патоморфології та патофізіології, фармакології та медичної рецептури документами.

IV. Програма навчальної дисципліни

	Загальний обсяг	Кількість годин	
		Практичні заняття	Самостійна робота
1. Іноземна мова – мова ділового спілкування	8	4	4
2. Персональна інформація	8	4	4
3. Психічне та фізичне здоров’я	6	4	2
4. Будова тіла. Надання першої допомоги. Догляд за хворими	28	16	12
5. Вступ до спеціальності	10	6	4
6. Розвиток стоматології. Організація стоматологічної допомоги в країнах світу	24	14	10
7. Захворювання зубів. Лікування захворювання зубів і порожнини рота.	36	20	16
Усього годин	**120**	**68**	**52**

V. Теми практичних занять

№ п/п	Тема	Кількість годин
	V семестр	
1	Мовленнєвий етикет.Класифікація звуків англійської мови. Дієслово to be в часах групи Indefinite. Типи речень. Конструкція there is/are.	2
2	Роль іноземної мови в житті сучасної людини. Теперішній неозначений час.	2
3	Біографія студента. Дієслово to have у часах групи Indefinite.	2
4	Рідне місто(село). Майбутній неозначений час.	2
5	Вплив погоди на настрій та здоров'я людей.Правила читання приголосних.	2
6	Метеозалежність.Дієприкметник минулого часу.	2
7	Частини тіла людини. Означений та неозначений артиклі.	2
8	Перша медична допомога при кровотечах. Нульовий артикль.	2
9	Перша медична допомога при переломах. Узгодження часів.	2
10	Перша медична допомога у разі опіків. Способи дієслова.	2
11	Хвороби. Наказовий спосіб.	2
12	Догляд за хворими. Умовний спосіб.	2
13	У поліклініці. Три типи умовних речень.	2
14	Ліки. Лікарські засоби. Домашня аптечка. Зворотні та взаємні займенники.	2
15	Моя майбутня професія. Огляд неозначених часів у активному та пасивному станах.	2
16	Мій медичний коледж.	2
17	На прийомі у стоматолога. Огляд тривалих часів у активному стані.	2
	Усього за V семестр:	34
18	Історія розвитку стоматології. Огляд тривалих часів у пасивному стані.	2
19	Організація стоматологічної допомоги в Україні. Кількісні та порядкові числівники..	2
20	Організація медичної допомоги у Великобританії. Прийменник.	2

21	Обстеження ротової порожнини. Неособові форми дієслова.	2
22	Структура зуба.Формування зубів. Дієприкметник теперішнього і минулого часу.	2
23	Прорізування зубів. Об'єктний дієприкметниковий комплекс.	2
24	Дитяча стоматологія. Пряма та непряма мова.	2
25	Карієс. Причини виникнення та розвитку карієсу. Суб'єктний дієприкметниковий комплекс.	2
26	Лікування захворювання зубів. Комплекси з герундієм.	2
27	Лікування захворювань порожнини рота. Інфінітив.	2
28	Профілактика захворювань ротової порожнини. Об'єктний інфінітивний комплекс.	2
29	Догляд за ротовою порожниною. Сполучник.	2
30	Стоматологічна хірургія. Суб'єктний інфінітивний комплекс.	2
31	Ортопедія. Прийменниковий інфінітивний комплекс.	2
32	Ортодонтія. Огляд граматичного матеріалу.	2
33	Онкологічна патологія в стоматології. Огляд вивченого граматичного матеріалу.	2
34	СНІД у стоматології. Огляд вивченого граматичного матеріалу.Диференційований залік.	2
	Усього VI семестр:	34
	Разом:	68

VI. Самостійна робота здобувачів освіти

№ п/п	Назва розділів,тем Зміст заняття	Всього годин	Форма контролю
1	Мовленнєвий етикет.	2	Усне опитування.
2	Роль іноземної мови у житті сучасної людини.	2	Ситуаційні завдання.
3	Біографія студента.	2	Тестові завдання.
4	Рідна місто (село).	2	Письмові повідомлення.
5	Вплив погоди на настрій та здоров’я людей.	2	Монологічні повідомлення.
6	Частини тіла людини.	2	Письмові повідомлення.
7	Перша медична допомога при кровотечах.	2	Презентація.
8	Вплив погоди на настрій та здоров’я людей.	2	Тестові завдання.
9	Перша медична допомога при кровотечах.	2	Усне повідомлення.
10	Хвороби.	2	Ситуаційні завдання.
11	У поліклініці.	1	Тестові завдання.
12	Ліки. Лікарські засоби.	1	Кросворд.
13	Моя майбутня професія.	1	Тестові завдання.
14	Мій медичний коледж.	1	Тестові завдання.
15	На прийомі у стоматолога.	2	Тестові завдання.
16	Історія розвитку стоматології.	2	Тестові завдання.
17	Організація медичної допомоги у Великобританії.	2	Презентація.
18	Обстеження ротової порожнини.	2	Тестові завдання.
19	Структура зуба.Формування зубів.	2	Презентація.
20	Дитяча стоматологія.	2	Презентація.
21	Карієс.	2	Презентація.

22	Лікування захворювання зубів.	2	Презентація.
23	Лікування захворювань порожнини рота.	2	Тестові завдання.
24	Профілактика захворювань ротової порожнини.	2	Презентація.
25	Догляд за ротовою порожниною.	2	Презентація.
26	Ортодонтія.	2	Тестові завдання.
27	Онкологічна патологія в стоматології.	2	Ситуаційні завдання.
28	СНІД у стоматології.	2	Презентація.
	Всього годин:	**52**	

VII. ЗМІСТ ПРОГРАМИ
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
СЕМЕСТР V-VI

Тема 1. Мовленнєвий етикет. Класифікація звуків англійської мови. Дієслово *to be* в часах групи *Indefinite*. Типи речень. Конструкція *there is / there are*.

Оволодіння базовими формулами мовленнєвого етикету та правилами ведення загального діалогу. Ознайомлення з класифікацією голосних і приголосних звуків, основними типами речень та правилами опису просторового розміщення об'єктів. Розвиток навичок читання з дотриманням нормативної вимови. Усвідомлення особливостей функціонування дієслова *to be* в часах групи *Indefinite* та конструкції *there is / there are* — обов'язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 2. Роль іноземної мови в житті сучасної людини. Теперішній неозначений час.

Оволодіння лексичним матеріалом про значення міжнародної комунікації для особистісного та професійного розвитку сучасного фахівця. Читання соціокультурних текстів, виділення ключових фактів та формування монологічного повідомлення про роль мови у світі. Засвоєння часової форми *Present Indefinite* для опису регулярних дій — обов'язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 3. Біографія студента. Дієслово *to have* у часах групи *Indefinite*.

Засвоєння лексики для самопрезентації, опису етапів життя, родинного стану та написання автобіографії. Розвиток навичок усної презентації власного життєвого шляху та досвіду навчання. Розуміння функціонування та відмінювання дієслова *to have* у часах групи *Indefinite* — обов'язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 4. Рідне місто (село). Майбутній неозначений час.

Вивчення лексичних одиниць щодо опису географічного положення, інфраструктури, визначних місць та історії рідного населеного пункту. Розвиток навичок діалогічного мовлення та побудови планів щодо розвитку рідного краю. Засвоєння правил побудови речень у *Future Indefinite* — обов'язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 5. Вплив погоди на настрій та здоров'я людей. Правила читання приголосних.

Оволодіння лексичним матеріалом щодо опису погодних умов, кліматичних явищ та їхнього безпосереднього впливу на психоемоційний та фізичний стан людини. Практичне відпрацювання артикуляції приголосних літер та їх сполучень під час читання тематичних текстів. Розуміння базових правил читання приголосних — обов'язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 6. Метеозалежність. Дієприкметник минулого часу.

Засвоєння медичної термінології, пов'язаної з метеопатіями, симптомами реакції організму на зміну атмосферного тиску та магнітні бурі. Розвиток навичок перекладу та анотування науково-популярних медичних оглядів. Усвідомлення граматичних функцій та правил вживання дієприкметника минулого часу (*Participle II*) — обов'язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 7. Частини тіла людини. Означений та неозначений артиклі.

Поглиблення знань з анатомічної номенклатури, назв частин тіла, зовнішніх орієнтирів та загальної будови організму. Розвиток навичок монологічного опису топографії органів. Засвоєння правил використання означеного та неозначеного артиклів зі специфічними анатомічними й загальними поняттями — обов'язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 8. Перша медична допомога при кровотечах. Нульовий артикль.

Оволодіння професійно-орієнтованою лексикою щодо видів кровотеч (артеріальна, венозна, капілярна) та алгоритмів накладання джгута чи тиснучої пов'язки. Розвиток навичок швидкого читання протоколів екстреної допомоги. Засвоєння випадків вживання нульового артикля з незлічуваними іменниками та медичними субстанціями — обов'язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 9. Перша медична допомога при переломах. Узгодження часів.

Вивчення травматологічної термінології щодо типів переломів, іммобілізації кінцівок та транспортування потерпілих. Моделювання діалогів між медичним працівником та свідками нещасного випадку. Автоматизація граматичних навичок узгодження часів (*Sequence of Tenses*) при передачі інформації про травму — обов'язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 10. Перша медична допомога у разі опіків. Способи дієслова.

Засвоєння термінології для опису термічних і хімічних опіків, визначення ступенів ураження шкіри та правил асептики при первинній

обробці. Розвиток навичок реферування та аналізу медичних інструкцій. Систематизація знань про способи дієслова (дійсний, наказовий, умовний) — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 11. Хвороби. Наказовий спосіб.

Вивчення загальноклінічної лексики щодо найпоширеніших хвороб, їх етіології, скарг пацієнтів та загальних симптомів. Розвиток навичок збору анамнезу та ведення медичної бесіди. Засвоєння граматичних форм накавого способу (*Imperative Mood*) для формування чітких лікарських рекомендацій та приписів — обов’язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 12. Догляд за хворими. Умовний спосіб.

Оволодіння лексичними моделями, пов'язаними з деонтологічними аспектами, санітарно-гігієнічним режимом стаціонару та маніпуляціями з догляду за важкохворими. Читання фахових оглядів та пам'яток для молодшого медичного персоналу. Усвідомлення граматичних явищ умовного способу (*Subjunctive Mood*) для вираження професійних припущень — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 13. У поліклініці. Три типи умовних речень.

Засвоєння розмовних та професійних кліше для опису структури амбулаторного закладу, реєстрації пацієнтів та прийому у лікарів різних профілів. Моделювання ситуацій "лікар-пацієнт" у кабінеті загальної практики. Засвоєння правил побудови трьох типів умовних речень (*Conditionals*) для прогнозування результатів діагностики — обов’язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 14. Ліки. Лікарські засоби. Домашня аптечка. Зворотні та взаємні займенники.

Оволодіння лексичним матеріалом щодо класифікації медикаментів, форм випуску ліків та оптимального складу домашньої аптечки. Розвиток навичок читання та перекладу фармацевтичних анотацій. Автоматизація навичок використання зворотних та взаємних займенників під час обговорення самолікування — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 15. Моя майбутня професія. Огляд неозначених часів у активному та пасивному станах.

Систематизація професійно-орієнтованої лексики щодо обов'язків медичного фахівця, етики та структури майбутньої трудової діяльності. Читання оригінальних текстів з фаху, виділення головної думки та підготовка резюме. Комплексний огляд та автоматизація неозначених часів (*Indefinite Tenses*) в активному та пасивному стані — обов’язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 16. Мій медичний коледж.

Вивчення лексичного матеріалу, присвяченого історії, матеріально-технічній базі, навчальним базам та традиціям медичного коледжу. Розвиток навичок монологічного опису свого навчального закладу та презентації

професійних досягнень студентства. Розуміння офіційно-ділового та розмовного стилів — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 17. На прийомі у стоматолога. Огляд тривалих часів у активному стані.

Оволодіння специфічною клінічною лексикою первинного огляду в стоматологічному кабінеті, збору скарг на зубний біль та підготовки інструментарію. Моделювання діалогів "стоматолог-пацієнт". Систематизація та огляд тривалих часів (*Continuous Tenses*) в активному стані для детального опису поточних дій лікаря — обов’язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 18. Історія розвитку стоматології. Огляд тривалих часів у пасивному стані.

Вивчення історичної медичної термінології, етапів еволюції методів лікування зубів від стародавніх часів до сучасності. Розвиток навичок аналітичного читання та перекладу біографій видатних дантистів. Розуміння та огляд тривалих часів у пасивному стані (*Continuous Passive*) для опису тривалих історичних і наукових процесів — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 19. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Кількісні та порядкові числівники.

Засвоєння лексики щодо структури стоматологічних поліклінік, кабінетів, приватних практик та системи профілактичних оглядів в Україні. Практичне застосування кількісних та порядкових числівників при аналізі статистичних даних та нумерації зубних формул. Розуміння числівникових систем — обов’язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 20. Організація медичної допомоги у Великобританії. Прийменник.

Ознайомлення з лексичними моделями, що описують функціонування Національної служби охорони здоров'я (NHS) Великобританії та фінансування стоматології. Розвиток навичок реферування та порівняльного аналізу медичних систем. Оволодіння навичками використання прийменників місця та напрямку у професійних текстах — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 21. Обстеження ротової порожнини. Неособові форми дієслова.

Оволодіння професійною термінологією щодо методів візуального та інструментального обстеження слизової оболонки, ясен та зубних рядів. Розвиток навичок заповнення стоматологічної карти пацієнта. Ознайомлення з неособовими формами дієслова (інфінітив, герундій, дієприкметник) та їх роллю в клінічних описах — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 22. Структура зуба. Формування зубів. Дієприкметник теперішнього і минулого часу.

Вивчення анатомічної та гістологічної лексики щодо внутрішньої та зовнішньої будови зуба (емаль, дентин, цемент, пульпа) та етапів одонтогенезу. Читання фахових анатомічних описів із виділенням ключових дефініцій. Систематизація знань про функції дієприкметників теперішнього

(*Participle I*) та минулого (*Participle II*) часу — обов’язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 23. Прорізування зубів. Об’єктний дієприкметниковий комплекс.

Засвоєння термінології щодо термінів та фізіологічних етапів прорізування тимчасових і постійних зубів, а також можливих аномалій. Розвиток навичок анотування наукових статей з дитячої анатомії. Ознайомлення зі структурою та правилами перекладу об'єктного дієприкметникового комплексу (*The Objective Participle Construction*) — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 24. Дитяча стоматологія. Пряма та непряма мова.

Вивчення специфічної лексики педіатричного стоматологічного профілю, психологічної підготовки дитини до лікування та гігієни тимчасового прикусу. Розвиток навичок трансформації прямої мови в непряму (*Direct and Indirect Speech*) під час збору анамнезу у батьків маленького пацієнта — обов’язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 25. Карієс. Причини виникнення та розвитку карієсу. Суб’єктний дієприкметниковий комплекс.

Оволодіння клінічною терміносистемою щодо патогенезу каріозного процесу, класифікації дефектів твердих тканин зуба та факторів ризику. Читання наукових звітів та описів експериментів. Вивчення структури та перекладу суб’єктного дієприкметникового комплексу (*The Subjective Participle Construction*) — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 26. Лікування захворювання зубів. Комплекси з герундієм.

Засвоєння лексичного матеріалу щодо етапів препарування каріозних порожнин, вибору пломбувальних матеріалів та методів ендодонтичного лікування каналів. Розвиток навичок підготовки повідомлень професійного характеру. Усвідомлення функцій та перекладу герундіальних комплексів (*Gerundial Constructions*) — обов’язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 27. Лікування захворювань порожнини рота. Інфінітив.

Вивчення стоматологічної термінології щодо терапії хвороб пародонта та слизової оболонки (стоматити, гінгівіти, пародонтит). Розвиток навичок читання оригінальних клінічних протоколів. Вивчення системи часових та станових форм інфінітива (*The Infinitive*) та їх синтаксичної ролі в медичному тексті — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 28. Профілактика захворювань ротової порожнини. Об’єктний інфінітивний комплекс.

Оволодіння лексикою, пов'язаною з методами професійної гігієни, фторуванням, герметизацією фісур та профілактичними оглядами. Складання рекомендацій для пацієнтів. Ознайомлення з конструкцією складного додатка або об'єктного інфінітивного комплексу (*The Complex Object*) — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 29. Догляд за ротовою порожниною. Сполучник.

Засвоєння назв засобів індивідуального догляду (зубні щітки, пасти, флоси, ополіскувачі) та правил їх підбору. Моделювання ситуацій консультування пацієнтів щодо гігієни. Усвідомлення ролі сурядних та підрядних сполучників для побудови логічного та зв'язного тексту рекомендацій — обов’язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 30. Стоматологічна хірургія. Суб’єктний інфінітивний комплекс.

Вивчення хірургічної стоматологічної термінології щодо процедури видалення зубів (екстракція), знеболення, інструментарію та післяопераційного догляду. Розвиток навичок анотування медичних описів хірургічних втручань. Ознайомлення з конструкцією складного підмета або суб'єктного інфінітивного комплексу (*The Complex Subject*) — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 31. Ортопедія. Прийменниковий інфінітивний комплекс.

Оволодіння фаховою лексикою ортопедичної стоматології щодо видів протезування (коронки, мостоподібні протези, бюгелі), матеріалів та відновлення жувальної функції. Читання та переклад технічних описів конструкцій. Вивчення структури прийменникового інфінітивного комплексу (*The For-to-Infinitive Construction*) — обов’язкова умова швидкого оволодіння нею.

Тема 32. Ортодонтія. Огляд граматичного матеріалу.

Вивчення термінології щодо аномалій прикусу, деформацій щелепно-лицевої ділянки та ортодонтичних апаратів (брекет-системи, пластинки). Розвиток навичок реферування фахових статей. Комплексний огляд вивчених неособових форм дієслова та синтаксичних комплексів — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 33. Онкологічна патологія в стоматології. Огляд вивченого граматичного матеріалу.

Засвоєння специфічної термінології щодо новоутворень ротової порожнини, губ, язика, онкологічної настороженості дантиста та ранньої діагностики. Розвиток навичок перекладу та аналізу клінічних випадків. Систематизація знань про часово-станові форми дієслів та складні конструкції — обов’язкова умова швидкого оволодіння мовою.

Тема 34. СНІД у стоматології. Огляд вивченого граматичного матеріалу. Диференційований залік.

Оволодіння лексичним матеріалом щодо проявів ВІЛ-інфекції в ротовій порожнині, правил інфекційного контролю та захисту медичного персоналу. Підсумковий контроль рівня сформованості професійно-орієнтованої комунікативної компетентності за весь курс навчання. Узагальнення всього вивченого граматичного матеріалу — обов’язкова умова успішного складання диференційованого заліку.

VIII. Методи навчання

Практичні та індивідуальні заняття, самостійна робота студента, консультації.

IX. Форми та методи контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному занятті відповідно до конкретних цілей теми, під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачем освіти для тих тем, які він опрацьовує самостійно і вони не входять до структури практичного заняття шляхом об'єктивного (стандартизованого) контролю теоретичної та практичної підготовки.

Проміжний контроль знань студентів проводиться у різних формах після завершенню вивчення навчального розділу або його частин з метою виявити рівень засвоєння програмового матеріалу. Проміжний контроль знань може проводитись у вигляді демонстрації оволодіння мовою, написання реферату, створення презентації (проекту), участі у конференціях, конкурсах.

Форма підсумкового контролю успішності навчання - диф.залік

X. Перелік практичних навичок

1. Висловлювати свої думки в усній формі з метою вирішення конкретного мовленнєвого завдання: запитати, попросити, заперечити, підтвердити чи спростувати чиюсь думку.
2. Зрозуміти думки інших людей в усній формі: сприймати звуковий образ, сприймати на слух граматичні форми та співвідносити їх з певним значенням.
3. Розуміти скарги іншомовного пацієнта.
4. Коментувати дії (маніпуляції) медичної сестри з метою їх розуміння іншомовним пацієнтом.
5. Правильно вживати лексичні одиниці активного мінімуму в говорінні згідно з ситуацією спілкування з метою комунікації.
6. Розпізнавати і розуміти лексичні одиниці активного і пасивного мінімумів при аудіюванні.
7. Використовувати при переказі текстів медичні терміни, розпізнавати грецькі та латинські терміноелементи.
8. Набути правильності фонетичного оформлення мови, достатнього щоб бути зрозумілим для співрозмовника.
9. Говорити в нормальному (середньо-нормальному) темпі мовлення (130-150 слів за хвилину).
10. Набути фонетично правильної вимови усіх звуків у потоці мовлення та розуміння всіх звуків при аудіюванні мовлення.
11. Інтонаційно і ритмічно правильно оформлювати мовлення.
12. При переказі медичного тексту використовувати лексико-граматичні трансформації.
13. Складати доповіді, повідомлення, тези до текстів.
14. Розуміти неповні репліки партнерів у діалогічному мовленні, вжити позамовні засоби (жести, міміка).
15. Широко вживати готові мовленнєві одиниці (шаблони, кліше,

словосполучення) для висловлювання вдячності, привітання, привернення уваги співрозмовника, підтвердження або коментування почутого.
16. Використовувати під час діалогу різні граматичні форми.
17. Вміти брати участь в обговоренні медичних, соціальних та інших проблем, спонукати до попередження дії, відстоювати власні інтереси.
18. Вилучати інформацію з різноманітних усних джерел з метою подальшого професійного удосконалення.

XI. Перелік питань до диференційованого заліку

1. Мовленнєвий етикет: основні формули вітання, прощання та звертання.
2. Роль іноземної мови в житті сучасної людини та професійній діяльності медика.
3. Біографія студента: розповідь про себе, навчання та плани на майбутнє.
4. Моє рідне місто (село): географічне положення, історія та визначні місця.
5. Вплив погоди на настрій та здоров’я людей. Поняття метеозалежності.
6. Анатомія людини: основні частини тіла та органи.
7. Надання першої медичної допомоги при кровотечах.
8. Надання першої медичної допомоги при переломах.
9. Надання першої медичної допомоги у разі опіків.
10. Класифікація хвороб та основні симптоми.
11. Догляд за хворими: обов'язки медичного персоналу.
12. Робота медичного закладу: візит до поліклініки.
13. Ліки та лікарські засоби. Склад домашньої аптечки.
14. Моя майбутня професія: чому я обрав медицину.
15. Мій медичний коледж: історія закладу та організація навчання.
16. На прийомі у стоматолога: діалог між лікарем та пацієнтом.
17. Історія розвитку стоматології як науки.
18. Організація стоматологічної допомоги в Україні.
19. Організація медичної допомоги у Великобританії (порівняльний аспект).
20. Обстеження ротової порожнини: основні етапи та інструментарій.
21. Анатомічна структура зуба та етапи формування зубів.
22. Процес прорізування зубів у дітей.
23. Особливості дитячої стоматології.
24. Карієс: причини виникнення, класифікація та розвиток захворювання.
25. Методи лікування захворювання зубів.
26. Лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота.
27. Профілактика захворювань ротової порожнини.
28. Гігієнічний догляд за ротовою порожниною: засоби та методи.

29. Стоматологічна хірургія: основні види втручань.
30. Ортопедична стоматологія: протезування та відновлення зубного ряду.
31. Ортодонтія: виправлення прикусу та вирівнювання зубів.
32. Онкологічна патологія в стоматології: важливість ранньої діагностики.
33. Профілактика СНІДу в стоматологічній практиці та заходи безпеки лікаря.

XII. Критерії оцінювання знань здобувачів освіти із дисципліни

Оцінка **«відмінно»** ставиться, коли здобувач освіти виявляє глибокі і міцні знання навчального матеріалу в обсязі робочої програми дисципліни, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий із основною, а також додатковою літературою з навчальної дисципліни. Володіє уміннями та компетенціями - загальними та фаховими, передбаченими освітньо- професійною програмою. Здатний демонструвати практичні навички та вміння розв'язувати різнорівневі завдання професійної діяльності. При виконанні практичних навичок повністю і без помилок виконує всі етапи алгоритму дій в повному обсязі, застосовує навики спілкування з пацієнтом на всіх етапах алгоритму, володіння навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. Уміє оцінювати емоційний стан та соціальну поведінку. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 90 - 100% від загальної кількості тестових завдань. Оцінка **«добре»** ставиться, якщо здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу. Вміє застосовувати набуті знання та вміння для розв'язання практичних завдань, але допускає окремі неточності. У відповіді простежується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною. Здобувач виявляє грунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі. При виконанні практичних навичок може допускати помилки в підготовчому етапі. Алгоритми дій виконуються у правильній послідовності. Допущені помилки не впливають на кінцевий результат процедури та стан здоров'я. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 75 - 89% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка **«задовільно»** ставиться, якщо здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях спирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Відповіді не відображають самостійного розуміння теми. Не завжди робить правильні логічні висновки й узагальнення. Намагається оволодіти уміннями та компетенціями - загальними та фаховими, передбаченими освітньо-професійною програмою. Не достатньо володіє навичками з охорони праці, інфекційної безпеки, знаннями нормативної бази в галузі охорони здоров'я і фармації. Здатний виконувати практичні навички й уміння типових завдань діяльності, відповідно до теми. При виконанні практичних навичок досягає бажаного результату, але може порушувати послідовність виконання процедур, не може чітко вказати покази і протипоказання для здійснення процедури, не чітко виконуються підготовчий і завершальний етапи алгоритму практичної навички. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 55 - 74 % від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка **«незадовільно»** ставиться, якщо здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у освітньому процесі є пасивною, відповіді в більшості є неправильними або дуже поверховими, не здатний відтворювати практичні навички або допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта. При тестовому контролі дає правильні відповіді менше ніж на 55 % від загальної кількості тестових завдань.

XIII. Рекомендована література

Аврахова Л.Я., Лавриш Ю.Э. English for Dentists. — К.: Видавничий дім "Аскания", 2008. — 364 с.

Maslova A.M. Essential English for Medical Students. — М.: List New, 2002. — 336 с.

Мухина В.В. Английский язык для студентов-стоматологов. М.: АСТ "Астрель", 2003. — 415 с.

Захарчук І. Англійська мова для студентів-медиків. Здоров'я. — К: Медицина, 2006. — 176 с.

Eric H. Glendinning, Ron Howard. Professional English in Use. Cambridge University Press. — 167 p

John Christopher Maher. Medical Communication in English. The University of Michigan Press, 2004. — 200 p.

Верба Г.В., Верба Л.Г. Граматика сучасної англійської мови (довідник). — К.: Освіта, 2005. — 345 с.

Stuart Redman. English Vocabulary in Use. Cambridge University Press. — 1997. — 270 p.

Danuta Cryca, Russell Whitehead. Oxford Exam Excellence. Oxford University Press, 2006. — 200 p.

Sam McCarter. Medicine. Essential Skills for Doctor — Patient Communication. Oxford University Press, 2005. — 147 p.

Eric H. Glendining, Beverly A.S. Holmstrom. English in Medicine. Cambridge University Press, 2007. — 150 p.

Norman Coe. Oxford Practice in Grammar. Oxford University Press, 2006. — 296 p.

Murphy R. English Grammar in Use –Cambridge University Press, 1988. — 327.

Голіцинський Ю.Б. Граматика сучасної англійської мови: збірник вправ. — К.:Арій, 2007. — 544 с.

Барановська Т.В. Граматика англійської мови: збірник вправ. — К.: ТОВ "ВП ЛОГОС-М". 384 с.